

KUNSTEN Å LÆRE

P. Krishna

Dialog som en måte å lære

En må skille mellom to slags læring. Det finnes læringen som er akkumulering av kunnskap, som trenger tid og anstrengelse. Dette er hovedsaklig dyrkingen av egenskaper eller av tanke og hukommelse. Det finnes også en viktigere læring som er kapasiteten til å skille ut hva som er sant og legge bort det som er galt og derved komme til en dypere mening og betydningsfullhet ved alt i livet innkludert kjærlighet, religion, skjønnhet og død. Denne læringen er ikke akkumulativ, derfor er den ikke avhengig av tid. Den er holistisk oppmerksomhet, en dyp forståelse, vidsynthet, visdom og medfølelse. Med tiden vokser man nødvendigvis i kunnskap og erfaring men ikke i visdom. Det er bare når sinnet har et dypt innsyn eller en direkte forståelse av en sannhet at en illusjon faller bort og det blir en større visdom eller forståelse av livet. Å holde sitt sinn i en slik tilstand av dialog er kunsten å lære.

Ordboken definerer 'dialog' som en konversasjon mellom to eller flere mennesker og også en utveksling av meninger eller ideer. Krishnamurti gav den en mye dypere mening og påpekte dens betydning som middel til religiøs undersøkelse av Sannhet, som han satte som det ukjente. Han skilte mellom kunnskapen om sannheten og forståelsen av sannhet og brukte dialog for å få til det siste. De hellige bøkene til alle religioner inneholder beskrivelse av sannheten som ble forstått av store religiøse seere, men de beskrivelsene avslører ikke sannheten for oss når vi leser dem. De kan peke mot sannheten, gi oss en ide om den og skape en intellektuel forståelse av den, men det er ikke det samme som forståelse av sannheten. Krishnamurti forsøkte å bygge bro over den kløften med den måten han kalte en dialog.

En dialog er svært forskjellig fra det vi normalt kaller en diskusjon eller en debatt. En diskusjon er vanligvis mellom

mennesker som har tatt bestemte synspunkter og som ønsker å overbevise hverandre eller sammenlikne sine innstillinger. De er vanligvis tilhengere av en spesiell mening, ideologi, religiøs tro, politisk system eller nasjonalitet og argumenterer utfra det spesielle synspunktet. De fleste av våre universitetsseminarer så vel som internasjonale diplomatiske utvekslinger er av en slik art. Det er også de dialektiske diskusjonene mellom filosofer og religiøse overhoder for forskjellige retninger. De begynner med kunnskap, oppmuntrer en utveksling av ideer og ender i mer kunnskap og flere ideer. Siden hele øvelsen er begrenset til ide- og kunnskapsområdet fører det ikke til forståelsen av en dypere sannhet. På den andre siden, en dialog som en måte å ha religiøs undersøkelse begynner uten kunnskap. Deltakerne vet at de ikke kjenner sannheten, setter den som det ukjente og er ivrige etter å undersøke sammen for å oppdage den. Ved ikke å vite, ikke å identifisere seg med noe synspunkt, ikke prøve å overbevise hverandre om noe, er de sammen og ikke satt opp mot hverandre. Det er som om de er på samme siden av bordet og sannheten er på den andre siden.

Det er vår kunnskap, vår tro, våre synspunkter som splitter oss. Hvis vi setter dem til side kan vi begynne å utfoske som to venner dypt interesserte i å undersøke en hvilken som helst sak i livet og komme til en dypere forståelse av den. Sannheten kan avsløre seg i selve prosessen med å utforske spørsmålet, snarere enn ved å gi et hurtig svar på det. Et svar gitt av et sinn som ikke dypt har undersøkt og forstått alt som er involvert i saken, er bare en overflatisk mening og derfor av liten verdi for en som søker sannheten. Sinnet vet dette og er ikke interessert i å danne meninger i en dialog og komme til konklusjoner. Heller ikke konkurrerer det med andre om å komme til sannheten først, siden det ikke er ambisiøst og ikke søker tilfredsstillelse, berømmelse eller omdømme. Det er et sinn som undersøker av kjærlighet til forståelse, ikke for å få et resultat eller en konklusjon.

Et sinn i dialog betviler enhver mening, er skeptisk overfor enhver konklusjon, fordi det ikke er interessert i et

verbalt svar. Det prøver å gå bakenfor ordet og få en dyp innsikt i virkeligheten. Det ser etter forståelse av fakta og etter en holistisk forståelse av saken, ikke bare en metode til å løse et problem. Siden en ser etter en dyp og direkte forståelse av sannheten og ikke bare overføring av kunnskap, finnes det ikke noe hierarki i en dialog. Det er ikke noe skille mellom lærer og mottaker – den som vet og den som ikke vet. En dialog begynner med observasjon og tar sikte på å skille det som er sant fra det som er galt. Siden undersøkelsen ikke er basert på kunnskap, preges den ikke av overføring av ideer fra en som vet til en annen som ikke vet. Det er snarere en felles forskning på 'det som er', utført med fulkommen ydmykhet, av venner som vet at de ikke vet men ønsker å forstå og komme til sannheten.

Siden det ikke er noen følelse av konkurranse, rivalisering eller debatt i en dialog, ikke noe begjær etter å gjøre inntrykk eller være den første til å peke ut noe, er det ikke viktig i hvem sitt sinn en spesiell tanke oppstår. Det er bare viktig hvilken mening den tanken prøver å uttrykke og om den er sann. Siden en ikke tar standpunkt til noe synspunkt, er det ingen følelse av splittelse i en dialog. Når sinnet er i den observerende tilstand gjør det ingen ting enten det er to som deltar i dialogen, eller to hundre eller bare en. Et virkelig upartisk sinn kan se alle sider ved en sak uten å knytte seg til en eller annen side, akkurat som en virkelig upartisk spiller kan spille sjakk med seg selv og flytte både de svarte og de hvite brikkene!

Krisnaji sammenliknet en dialog med et slag tennis hvor spørsmålet blir kastet fram og tilbake fra en side til en annen, og hver spiller sender den tilbake med en kommentar eller observasjon. Dette fortsetter til spillerne forsvinner og ballen henger midt i luften! Det betyr at observatørene (spillerne) med deres spesielle kunnskaper, synspunkter, meninger o.s.v., forsvinner og det bare foregår observasjon av saken. Hvis observatørene (eller deres personligheter) skal forsvinne, betyr det ingen ting hvor mange eller hvem de var.

Det er mye diskusjon nå for tiden om den beste måten å

utføre en dialog på - om det skulle være en koordinator som dirigerer den eller ikke, om den skulle begynne med et spørsmål som er formulert på forhånd eller spørsmålet skulle komme spontant i dialogen, om der skulle være bare fem eller femti og så bortover. Mens dette er nyttige organisatoriske spørsmål og det er kjekt å kjenne spillets regler før en begynner, er de egentlig perifere i saken. Ingen av disse kan skape en dialog hvis sinnet ikke er innstilt på dialog. Omvendt er det hvis sinnet er innstilt på dialog, da kan formen ikke hindre eller ødelegge en dialog. Det som bestemmer kvaliteten på en dialog er primært vår sinnstilstand.

I den betydningen kan en leve hele ens liv med sinnet i vedvarende tilstand av dialog - en dialog med seg selv, med andre omkring en og med Naturen. Dette betyr at et sinn i dialogtilstand ikke er forskjellig fra et lyttende og observerende sinn, som også hovedsaklig er et lærende sinn, hvis vi forstår at læring ikke betyr akkumulering av kunnskaper, men å skille ut det som er sant fra det som er galt. Det er et sinn som ikke er knyttet til noen mening eller noen religiøs tro, ett som hverken søker tilfredsstillelse eller dømmer på basis av egen smak. For et slikt sinn er hver erfaring, hver samtale, hver bok en kilde til dype spørsmål. Selvkunnskap og forståelse er da bi-produkt av undersøkelsen av disse spørsmålene for en selv. Det er et sinn som er en student av livet, som konstant undersøker, ser, lærer, og vokser i sin forståelse - som aldri fester seg til en konklusjon, aldri innehar fastsatte meninger. Bare et slikt sinn kan overstige kunnskapens begrensninger og oppdage om det finnes noe hellig som er hinsides all menneskelig tanke og tro.

☩

**Den som er lærd er ikke vis;
Den som er vis er ikke lærd.**

Tao Te Ching

